

Sprawozdanie

Szpitala Bonifratrów w Krakowie

za rok 1903.

Działalność Szpitala naszego za rok ubiegły przedstawia się w następujących cyfrach.

Szpital założony w r. 1609 przez Waleryana Montelupi na 12 chorych, posiada od 1 listopada 1897 r. sześćdziesiąt łóżek.

W roku ubiegłym leczonych było ogółem chorych **1.045**, w tej liczbie **65** pozostałych z roku 1902.

Z przyjętych w 1903 r. **980** chorych, było rzym.-kat. **929**, gr.-kat. **7**, protestantów **5**, izraelitów **38**, bezw. **1**.

Opuściło Szpital wyleczonych **720**, z polepszeniem **143**, niewyleczonych **30**, zmarło **91**. Pozostało w leczeniu na rok bieżący **61**.

Ogólna liczba dni leczenia wszystkich chorych wyniosła **20.192**, z tych **16.354** bezpłatnych.

Przeciętna ilość dni leczenia każdego chorego równała się **19.5**.

Napływ chorych był największy w styczniu **101**, najmniejszy w maju **58**.

Śmiertelność największą była w marcu **11**, najmniejsza w czerwcu **4**.

Ogólny procent śmiertelności wyniósł **8.6**. Po potrąceniu zaś **40** zmarłych na gruźlicę, **1** na uwiąd starczy, **6** na choroby serca nieuleczalne, **9** na nowotwory, **11** przywiezionych w stanie konania, oraz **11** na choroby, które w chwili rozpoczęcia kuracji w szpitalu były bez nadziei polepszenia; procent śmiertelności u pozostałych chorych równał się **1.3**.

Chorych na gruźlicę leczonych było **105**.

Działalność ambulatoryum zasadzała się na udzielaniu bezpłatnej pomocy lekarskiej, jak również opatrunków i lekarstw w chorobach wewnętrznych, chirurgicznych, ocz i zębów.

Ogółem w roku ubiegłym udzielono porad ambulatoryjnych **26.843**. W liczbie tej było chorych z Krakowa **12.876**, z Podgórza **6.915**, z dalszych miejscowości **7.052**. Między szukającymi pomocy ambulatoryjnej było **1.514** żołnierzy.

Na oddziale chirurgicznym operator Szpitala Dr Aleksander Bossowski, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, dokonał **811** operacji.

Lekarstw zaordynowano w ciągu roku 18.776, na sumę K 4.624 h 61 (obliczonych podług »Norma pauperum« i po potrąceniu 50%).

Opatrunki chirurgiczne i inne lekarskie potrzeby Szpitala i ambulatoryum wyniosły K 1.673 h 82.

Narodowość chorych.

Nazwa krajów	Ilość	Nazwa krajów	Ilość
Pozostało z r. 1903	65	Z przeniesienia . . .	980
Z Ameryki	1	Z Moraw	21
„ Czech	8	„ Prus	9
„ Dolnej Austrii	3	„ Rosyi	12
„ Galicyi	844	„ Śląska austriackiego	10
„ Francyi	1	„ Styryi	2
„ Królestwa Polskiego	58	„ Węgier	11
Do przeniesienia . . .	980	Razem . . .	1045

Stan i zatrudnienie chorych.

	Ilość		Ilość		Ilość
Z r. 1903 pozostało	65	Z przeniesienia . . .	287	Z przeniesienia . . .	554
Agenci	14	Lakierników	3	Służących domowych	30
Aptekarzy	1	Leśniczych	2	„ z kolei	4
Bednarzy	2	Malarzy pokojowych	4	„ z Magistratu	3
Blacharzy	7	Masarzy	9	„ z Zarz. tramw.	4
Budowniczych	2	Maszynistów	4	„ z c. k. Policji	4
Ceglarzy	9	Młynarzy	5	Szczotkarzy	3
Cieśli	10	Monterów	1	Stelmachów	3
Dorożkarzy	14	Murarzy	23	Strażników akcyjnych	18
Druciarzy	2	Muzykantów	2	Strażaków pożarnych	5
Drukarzy	3	Nauczycieli	10	Stolarzy	30
Duchownych świeckich	11	„ prywatnych	2	Studentów	28
„ zakonnych	29	Odlewaczy	4	Stróżów domowych	8
Ekonomów	4	Palaczy	2	Subjektów handlowych	11
Farbiarzy	2	Pasterzy	2	Szewców	61
Fryzjerów	8	Piekarzy	14	Szklarzy	3
Garbarzy	1	Pisarzy	10	Szlifierzy	1
Górników	2	Pocztylionów	2	Tapicerów	4
Introligatorów	3	Pokrywaczy dachów	3	Tkaczy	3
Kaflarzy	3	Posługaczy publicznych	1	Tokarzy	2
Kamieniarzy	8	Powroźników	1	Urzędników c. k.	15
Kelnerów	9	Prywatystów	8	„ prywatnych	16
Kominiarzy	5	Robotników fabrycznych	81	Weteranów	3
Koszykarzy	4	Rolników	28	Wyrobników	209
Kowali	15	Rzeźbiarzy	1	Właścicieli domów	2
Krawców	37	Rzeźników	5	„ ziemskich	2
Kucharzy	7	Rękawiczników	4	Złotników	2
Kupców	7	Rybaków	1	Zegarmistrzów	2
Kuśnierzy	2	Rymarzy	3	Bez określ. zajęcia	6
Księgarzy	1	Slusarzy	32	Żebraków	9
Do przeniesienia . . .	287	Do przeniesienia . . .	554	Razem . . .	1045

Dr Stanisław Pareński

Prof. Uniw. Jagiellońskiego,
Prymaryusz oddziału chorób wewnętrznych.

Dr Adan Langie

Okulista.

Dr Aleksander Bossowski

Doc. Uniw. Jagiellońskiego,
Prymaryusz oddziału chirurgicznego.

Dr Jan Frączkiewicz

Sekundaryusz Szpitala.

uczuciem smutku kreślimy obecne Sprawozdanie nasze. Myśleliśmy, że pisać je będziemy w murach nowego Szpitala, tymczasem odezwa zeszłoroczna do ogółu, a w szczególności do mieszkańców miasta Krakowa i Podgórza, nie wywołała prawie żadnego wrażenia. Jednostki odezwały się na nasz apel, lecz ogół pozostał zupełnie obojętnym. Nie więc też dziwnego, żeśmy musieli znów rok cały pracować w najtrudniejszych warunkach, mając pod bokiem gmach zupełnie wykończony, czekający tylko wewnętrznego urządzenia i mogący być kosztem około **30 tysięcy koron** oddany do publicznego użytku.

Przystępując do budowy nowego Szpitala, rządaliśmy się potrzebą nie tylko chorej nędzy miejscowej, lecz i całego kraju, której zadosyć uczynić w dzisiejszych okolicznościach nie jesteśmy w stanie.

Zdarzyły się już w roku ubiegłym wypadki, że chory umierał na bruku z powodu braku miejsca w Szpitalach i Przytułkach. Pisma miejscowe podnosiły grozę tych wypadków; tkliwsze serca litowały się nad nieszczęśliwymi i na tem koniec!

A tymczasem tu działać potrzeba!

Nowy Szpital Bonifratrów będzie mógł pomieścić w razie potrzeby do 150 chorych biedaków, t. j. więcej jak podwoi swą działalność, nie mówiąc o wielokrotnem polepszeniu warunków leczenia.

Na wykończenie zaś potrzeba: Na łóżka 10.000 K, meble 5.000 K, bieliznę 3.000 K, urządzenie 2 sal operacyjnych 5.000 K, apteka 2.000 K, urządzenie kaplicy (z wyłączeniem zebranych na ten cel) 3.000 K. Jest również niezmiernie pożądanem urządzenie pralni z aparatem dezynfekcyjnym, co przekracza jednak sumę kalkulacyjną o 10 tysięcy koron. — Czyż więc nie należy skierować dobroczynności w naszą stronę?

Choć w gruncie rzeczy nawet trudno nazwać to dobroczynnością, raczej obowiązkiem względem bliźnich.

roku sprawozdawczym działalności swej nie tylko nie zmniejszyliśmy, lecz o ile mogliśmy, zakres powiększyli.

Chorych leczonych było 1045, t. j. o 81 więcej niż w r. 1902, przyjęcia ambulatoryjne wzrosły do sumy **26.843**, tj. powiększyła się liczba szukających bezpłatnej pomocy o **2538** osób.

Z liczby leczonych około 600 było z Krakowa, szukających zaś bezpłatnej pomocy ambulatoryjnej było 12.876 z Krakowa i 6.915 z Podgórza. — Są to cyfry tak poważne, że sądzimy iż niewiele jest domów w Krakowie, którychby mieszkańcy nie tylko suteryn i poddaszy, ale nawet pięter nie korzystali z bezpłatnej pomocy u nas.

Ofiary więc składane na dokończenie Szpitala są pewnego rodzaju moralnem zadośćuczynieniem dla biednych współbraci.

Wiemy, że kraj nasz jest biedny, dotykany często wielkimi klęskami elementarnymi, dlatego też prosimy o jak najskromniejsze ofiary na tak potrzebne rozszerzenie Instytucji, która w pierwszym rzędzie staje do walki z nędzą i chorobą.

Jak w roku zeszłym, tak i obecnie zwracamy uwagę zamożniejszych mieszkańców tutejszych, jak i kraju całego na jeden z najwznioślejszych sposobów uwiecznienia pamięci swej lub kogoś z osób zasłużonych przez fundowanie tak zwanych **łóżek pamiątkowych** w nowym Szpitalu.

Każda osoba lub korporacya, składająca **4.000** koron na budowę Szpitala, wiąże na wieczne czasy swe nazwisko z jednym łóżkiem szpitalnem, i w ten sposób szlachetna fundacya zyskuje najpiękniejsze utrwalenie w sercu ubogich i naszego zakładu.

Oprócz tego za wszystkich bez wyjątku ofiarodawców odprawiać się będzie raz na tydzień Msza św. i codziennie odmówiony zostanie z chorymi różaniec św.

Dotychczas złożyli odpowiedni fundusz na łóżka pamiątkowe: ś. p. Pauli Żegota na 1 łóżko, Srokosz Kasper na 2, Bojanowski Feliks na 2, Bojanowska Ludwika na 1, ś. p. Znamięcka Teofila na 2, J. E. Andrzej hr. Potocki na 1, ś. p. Wołodkowiczowa Zofia na 3 (imieniem męża, syna i własnem), Wołodkowiez Konstanty na 1 (dla chorego studenta z domu Akadem.), Jałbrzykowski

Zygmunt na 2, Roman ks. Sanguszko na 1, Ks. Dzikiewicz Franciszek na 1, ś. p. Ks. kanonik Piotr Strzelichowski na 1, Ks. kanonik Chromiński Stanisław na 1, Rodzina ś. p. Dra Stanisława Koya na 1 (imienia zmarłego), K. K. na 1 (imienia ś. p. Jej męża), Marya Krzyżanowska na 2 (imienia swego i ś. p. męża Dra Jana Kantego Krzyżanowskiego). Oprócz tego jedno łóżko będzie imienia ś. p. Kardynała Ledóchowskiego, szczególnego protektora Zakonu Bonifratrów (fundacya Konwentu).

W roku sprawozdawczym otrzymaliśmy kilka ofiar na urządzenie w budującym się Szpitalu kaplicy pod wezwaniem św. Elżbiety.

Wszystkim Czeigodnym Ofiarodawcom, a w szczególności J. O. Księżnie Konstancyi Sanguszkowej, J. O. Księżnie Teresie Lubomirskiej, JWW. Albinie i Zofii Götz-Okocińskiej, Józefie hr. Reyowej, Elizie Czarnomskiej, składamy w imieniu Komitetu i biednych chorych serdeczne »Bóg zapłać«.

Również czujemy się w obowiązku złożyć najszczerze podziękowanie za życzliwość i pomoc: Wysokiemu Sejmowi Krajowemu, Przewielebnemu Duchowieństwu w Galicyi, Wys. c. k. władzom państwowym i krajowym, Świetnej reprezentacyi stoł. król. m. Krakowa, Świetnej Dyrekcyi Kasy Oszczęd. m. Krakowa, Świetnej Dyrekcyi Towarz. Wzaj. Ubezpieczeń, oraz JJWW. Obywatelom wiejskim za wielką gościnność, okazywaną kwestarzom naszym.

Ślemy również korne dzięki wszystkim zacnym Włościanom naszym, którzy skromną, a dla nas tak drogą daniną w naturze poważnie przyczyniają się do utrzymania biednych chorych w Szpitalu i nie odmawiali jej nawet w tak ciężkim ekonomicznie roku jak ubiegły.

Nader też obowiązani jesteśmy Szanownym Redakeyom pism miejscowych za popieranie celów naszych, WWPP. Lekarzom zakładowym za ich skuteczną i bezinteresowną pracę dla dobra biednej i cierpiącej ludzkości, oraz wszystkim współczującym działalności Bonifratrów.

a zakończenie sprawozdania naszego, streszczamy w głównych zarysach warunki przyjęcia do Zakonu:

Kandydaci powinni mieć nie mniej lat 16, nie więcej 35.

Muszą być zupełnie zdrowi i nie mieć żadnych wad fizycznych i umysłowych.

Łagodny i spokojny charakter jest również koniecznym, gdyż praca przy chorych wymaga wielkiej cierpliwości.

Oprócz tego każdy kandydat powinien posiadać metrykę chrztu, świadectwo moralności z właściwego urzędu parafialnego, świadectwo przynależności, oraz świadectwo szkolne.

Wstępujący do Zakonu musi też być wolnym od wszelkich zobowiązań światowych, bez długów i powinności wspierania rodziców i krewnych.

Każdy kandydat, chcący poświęcić się służbie szpitalnej, powinien wstąpić w progi nasze w dobrej intencji zbawienia siebie przez tę pracę, bez żadnych ubocznych korzyści.

Podania kandydaci powinni wnosić do Przewielebnego Urzędu prowincyalnego Braci Miłosierdzia w Wiedniu II. Taborstrasse 16, lub też do Przeora Konwentu krakowskiego, wymieniając dokładnie imię i nazwisko swoje i rodziców, wiek, miejsce zamieszkania, stopień wykształcenia, dotychczasowe zatrudnienie i ewentualny pobyt w innym klasztorze.

Ufni w potęgę prawdziwego miłosierdzia, rozpoczynamy 294 rok istnienia swego w Krakowie

Bogu na chwałę, ludziom na pożytek!

Kraków, dnia 1. stycznia 1904.

Fr. Lätus Bernatek

Przeor Bonifratrów w Krakowie, Magister Farmacji,
właściciel złotego krzyża zasługi z koroną.

